

COM AFRONTAR LA PREGUNTA DE GRÀFICS, MAPES O TAULES

Una pregunta comuna a tots els exàmens d'aquesta assignatura és la de descriure un gràfic, un mapa o una taula. Amb una bona descripció, l'alumne pot assegurar-se entre 0,5 i 1 punt independentment dels coneixements que tingui sobre el tema que se li pregunta. Així doncs, aconsellem que davant un gràfic, mapa o taula la descripció segueixi els passos següents:

1. Què és? En primer lloc cal que esmentem si ens trobem davant una taula, un mapa polític, un mapa físic, un mapamundi, un mapa continental, un gràfic, un croquis, un plànol, una piràmide de població (cal esmentar el model genèric al qual la podem associar), un climograma, etc.

Exemple de pregunta: Descriu la informació representada en el mapa. [ens trobem davant d'una piràmide de població...].

2. Què ens representa? Amb el títol del gràfic obtindrem fàcilment el tipus de dades que es mostren o la informació que ens facilita i la localització geogràfica del fet o subjecte representat. [... que representa l'estructura de la població de l'any 2001].
3. De quin any o anys ens parla? És imprescindible parar atenció en les dates dels gràfics i demostrar que ens hi hem fixat, per això cal esmentar-ho a la descripció.
4. Quina és la font? Cal esmentar d'on prové aquesta informació.
5. Com se'ns mostra aquesta informació? Cal descriure visualment la imatge: columnes, llegenda, colors o trames que indiquen diferents dades, si hi ha agrupacions dels elements (per exemple, destacar si en una taula s'agrupen els països que hi ha desglossats en països desenvolupats i subdesenvolupats), intervals dels valors presentats (per exemple, en una piràmide de població, destacar que se separen els homes de les dones -esquerra i dreta- i que les franges d'edat són intervals de 5 anys). És important també dir en quins valors se'ns mostren les dades: milions, milers, percentatges, tants per mil.
6. Què és allò més destacable de la informació que se'ns presenta? Cal esmentar els elements més significatius que es mostren; tal com els valors màxims i mínims que es representen (per exemple, en un mapa on es mostren les ciutats més poblades, cal dir la més poblada i la menys).

En el cas d'aparèixer més d'un valor (si s'han de comparar preus amb nivell de producció, per exemple), cal esmentar els valors extrems dels dos i dir-ne la relació que mostra el gràfic (quan un augmenta, l'altre disminueix). En altres casos, com els mapes, cal destacar com s'agrupa geogràficament la informació que se'ns mostra (predominança en països subdesenvolupats o desenvolupats, zones costaneres o zones interiors).

7. Ús de termes geogràfics: la pertinença en l'ús dels termes geogràfics és un factor que es té en compte en la correcció. Per això, s'aconsella que en els mapes s'utilitzin els punts cardinals enlloc de termes com dreta, esquerra, a dalt i a baix. En els gràfics, és convenient parlar dels eixos x, y enlloc d'horitzontal i vertical. Aquest aspecte és important en totes les preguntes de redacció, com també ho és l'ús de sinònims i la presentació de la informació de forma estructurada.

revisat per

Josep Margarit i Duran

[versió 2.0]